

1.5 Euroopa Liidu energiataristu pakett

Määruse 256/2014 alusel koostab Euroopa Komisjon nn ühishuvi projektide nimekirja (PCI – Projects of Common Interest), milles olevatele objektidele plaanib Euroopa Liit iga-aastases taotlusvoorus jagada kindlaks määratud summas toetusi. Lisaks tegi Euroopa Komisjon 2011. aastal ettepaneku moodustada energiataristu moderniseerimise pakett, mis muuhulgas aitaks saavutada ka Euroopa Liidu kliima- ja energiaalaseid eesmärke. Aastateks 2014 – 2020 moodustab Euroopa Ühendamise Rahastu (CEF – Connecting Europe Facility) toel energiasektorisse jagatav raha kokku 5,85 miljardit eurot.

Taristufondi vahendid on eraldatud kliimamuutuste vastu võitlemiseks, konkurentsivõime- lisema sotsiaalse turumajanduse saavutamiseks, piirkondadevaheliste ühenduste tugevdamiseks ning üleeuroopalise majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse suurendamiseks. See on esimene kord, kui Euroopa Liit soovib kaasrahastada suurte energiataristute objektide ehitamist oma korralisest eelarvest.

Ühishuvi projekti investeeringut võimaldatakse vähemalt kahte riiki hõlmavatele projektidele ning vahendid tehakse kättesaadavaks võlakirjade, toetuste ja laenugarantiide näol. Täiendavad sektorispetsiifilised kriteeriumid peavad tagama, et projektid tugevdavad märgatavalt tarne turvalisust, võimaldavad turuintegratsiooni, soodustavad konkurentsi, tagavad süsteemi paindlikkuse ja võimaldavad edastada toodetud taastuvenergiat tarbimiskeskustesse ja salvestuskohtadesse.

Euroopa Ühendamise Rahastu raames on 2018. aasta suve seisuga jaotatud 2,46 miljardit eurot 109 erineva ühishuvi projekti rahastamiseks. Seal hulgas on toetust saanud mitu Eestiga seotud projekti. Eesti-Läti uus (kolmas) ühendus sai 2014 augustis otsustamiseni jõudnud Euroopa energeetikavaldkonna ühishuvi projektide rahastamisvoorus 65% ulatuses kaasabitoetust ehk 112 miljonit eurot. Aastal 2016 sai rekordilise 75% ulatuses toetuse Soome ja Eesti vaheline gaasitoru projekt

Balticconnector. Koos Eesti ja Läti vahelise ühenduse tugevdamisega lõpetab Balticconnector'i projekt Soome gaasitoru isolatsiooni ning tugevdab oluliselt regionaalset varustuskindlust ja suurendab konkurentsi turul. Samaselt on Euroopa toetust saanud ka Leedu ja Poola vaheline gaasitoru GIPL. 2018 aasta lõpus on Balti süsteemihalduritel plaan esitada toetuse taotlus Balti riikide kesk-Euroopaga sünkroniseerimise projekti esimeste tööde rahastamiseks. Seega saavad Baltimaad Eesti-Läti vahelise kolmanda ühenduse, Balticconnector'i ning teiste Balti piirkonna Euroopaga ühendamise plaani (BEMIP) projektide (Leedu-Poola ning Leedu-Rootsi ühendus) töösse viimisega tihedamalt põimunuks ülejäänud Euroopa energiaturgudega.